

ת"פ 66551/11/16 - מדינת ישראל, באמצעות המחלקה לחקירות שוטרים נגד אמל חמדאן

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 66551-11-16 מדינת ישראל נ' חמדאן

בפני כבוד השופט שלמה בנג'ו
בעניין:

המאשימה

מדינת ישראל

באמצעות המחלקה לחקירות שוטרים

נגד

אמל חמדאן

הנאשם

באמצעות בא כוחו עו"ד פארס בריק

גזר דין

כתב האישום:

הנאשם הודה ונקבע לגביו כי ביצע עבירה של **שימוש לרעה בכוח המשרה** -לפי סעיף 280 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בהן הודה הנאשם, בתקופה הרלוונטית לכתב האישום שירת הנאשם כסייר במשטרת ישראל, בתחנת שפרעם.

בתאריך 21.8.14, בשעות אחר הצהריים, נסע ו.ד., קטין, יליד 1997, (להלן: **המתלונן**), עם אימו ד.ד. (להלן: **האם**) ברכבה, מסוג סוזוקי (להלן: **הרכב**). במהלך הנסיעה, סמוך לכיכר עיריית שפרעם, הגיחה ניידת משטרה, בה נהג הנאשם, ונצמדה אל הרכב, מאחור.

בהגיעם למעבר חצייה בכביש, עצרה האם את הרכב כדי לאפשר להולכי הרגל לעבור בבטחה. בתגובה, החל הנאשם לצפור. המתלונן הושיט את ידו אל מחוץ לחלון הרכב וסימן עם ידו לנאשם להמתין. או אז, כרז הנאשם באמצעות מערכת הכריזה המותקנת בניידת, והורה לאם ולמתלונן לעצור בצד הכביש.

האם נשמעה להוראת הנאשם ועצרה את הרכב במעלה הרחוב. המתלונן יצא מהרכב, בעוד הנאשם מתקרב לעברו, הצמיד הנאשם את מצחו אל מצחו של המתלונן והזיזו הצידה, וזאת ללא כל סיבה או הצדקה.

מיד לאחר מכן הורה הנאשם למתלונן "**תלך, תעלה לאוטו ותברח**", כלשונו.

האם, שהייתה עדה למתרחש, פנתה לנאשם וביקשה לקבל הסבר להתנהגותו, אך הנאשם לא השיב לשאלתה ועזב את המקום.

בהמשך המפורטים לעיל, עשה מעשה שרירותי הפוגע בזכותו של אחר תוך שימוש לרעה בסמכותו.

טענות הצדדים:

ב"כ המאשימה:

ב"כ המאשימה הגישה טיעוניה בכתב וחזרה על האמור בהם. בין היתר, עמדה המאשימה על הערכים המוגנים שבסיס העבירה, האופן בו ניצל הנאשם לרעה את כוחו וסמכותו כשוטר והפנתה לפסיקה התואמת לשיטתה את מדיניות הענישה הנהוגה. המאשימה עתרה לקביעת מתחם ענישה הנע בין של"צ עד מאסר על תנאי ועונשים נלווים וביקשה לקבוע עונש לנאשם בדמות מאסר על תנאי, פיצוי למתלונן ושל"צ. בכל הנוגע להרשעת הנאשם, חזרה על טיעוניה הכתובים והפנתה לאינטרס הציבורי שנפגע ועל היעדר הנזק הקונקרטי לנאשם, הן בנושא של פיטורין והן לימודיו האקדמיים.

ב"כ הנאשם:

ב"כ הנאשם הפנה לכך שכתב האישום המתוקן מתאר אירוע מינורי שהתרחש לפני כ-4 שנים. עוד הפנה הסניגור לעינוי הדין, הנזק והעוול שנגרמו לנאשם, כתוצאה מכך שכתב האישום הוגש במקור בגין אירועים חמורים מאוד, ולאחר שנשמעו ראיות, הבינה הפרקליטות את הקושי הראייתי העצום בתיק ועל המאשימה היה לבחון את הדברים באופן קפדני יותר, ולו הייתה פועלת כך, ככל הנראה לא היה מוגש כתב אישום על המעשים שיוחסו לנאשם בכתב האישום המתוקן, אלא כל העניין היה מסתיים בהעמדה לדין משמעתי. הסניגור עתר לאי הרשעתו של הנאשם, וטען כי הרשעה בדין עלולה לפגוע בו באופן ממשי, פגיעה קונקרטית, כאשר מדובר בשוטר שמשרת 14 שנים, ללא דופי (הוגשו הערכות ותעודות מהמשטרה), ללא הערות משמעת. הסניגור הגיש פסיקה משמעתית לפיה מקרים מסוג זה מסתיימים בניזיפה לכל היותר. לאור האמור, ביקש הסניגור להסתפק בחתימה על התחייבות ללא הרשעה.

דבר הנאשם בטרם מתן גזר הדין:

הנאשם מסר כי גדולתו של אדם זה ללמוד מטעויות. הנאשם טען כי מה שנעשה לו משך 4 שנים זו ממש "הוצאה להורג". עוד מסר כי כיום הוא מטופל על ידי פסיכולוג בעקבות כך, ומדובר בהתנכלות אליו ועובדה היא כי מ-4 תיקים שהיו במח"ש, ניסו להגיש כתב אישום והם נסגרו בעסקת טיעון אחת.

הנאשם מסר כי הוא נשוי ויש לו שני ילדים וכי עבודתו כשוטר היא פרנסתו. עוד מסר כי למד לקח, וכי בדיעבד שיקול הדעת שלו היה מוטעה. הנאשם הבטיח לא לחזור על הדברים האלה, הוא מסר כי מעולם לא עשה שום שטות והוא מגיע מבית של קצינים בחירים, כל אחיו ואחיותיו מלומדים, זה לא החינוך שספג, הוא למד מטעויותיו ומבקש להתחשב בו.

דין והכרעה עונשית:

שאלת אי ההרשעה:

סעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי מקנה לבית המשפט סמכות לבטל הרשעה בפלילים, ולהטיל על הנאשם צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, ללא הרשעה. סמכות זוהי קיימת גם מכוח הוראותיו של סעיף 71א (ב) לחוק העונשין התשל"ז 1977.

ההלכה הפסוקה קבעה כי הימנעות מהרשעה אפשרית, בהתקיים שני תנאים מצטברים: סוג העבירה מאפשר בנסיבות העניין להימנע מהרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים, והתנאי השני הוא כי השלכותיה של ההרשעה הן כה חמורות, עד כדי פגיעה בשיקומו של הנאשם וקיומו של יחס בלתי פרופורציונלי בין אותה פגיעה לבין מעשה העבירה:

"הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל" (ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב (3), 337)

כב' המשנה לנשיא ש. לוי, מנה בעניין **כתב**, את שיקולי שירות המבחן, בבואו להמליץ על עונש של עבודת שירות לתועלת הציבור, ללא הרשעה, כדלקמן: האם מדובר בעבירה ראשונה או יחידה של הנאשם; חומרת העבירה ונסיבותיה; מעמדו ותפקידו של הנאשם והקשר בין העבירה למעמד ולתפקיד; מידת הפגיעה של העבירה באחרים; הסבירות שהנאשם יעבור עבירות נוספות; והאם ביצוע העבירה על ידי הנאשם משקף דפוס התנהגות כרונית, או המדובר בהתנהגות מקרית. בד בבד, הפנה לאינטרס הציבור, אשר שם את הדגש על חומרת העבירה ונסיבותיה ועל האפקט הציבורי של הרשעה. כאשר אף לדידו, הכלל הוא שיש להרשיע נאשם שעבר עבירה, ועל הגורם אחרת לשכנע את בית המשפט כי שיקולי השיקום גוברים במקרה הספציפי על האינטרס הציבורי.

כן נפסק, כי יש להימנע מהרשעה, רק באותם מקרים חריגים, בהם הצטברות הנסיבות הנוגעות לנאשם ולעבירה או העבירות שעבר, מצדיקות אי הטבעת חותם של קלון פלילי על מצחו של הנאשם (ראה עניין **כתב** וגם ע"פ 4466/13 **נתנאל אסולין אורטל נ' מדינת ישראל** (2014); רע"פ 2323/17 **פלוני נ' מדינת ישראל** (2017)).

להלן יוצגו מספר מקרים בהם נדונו הנאשמים על עבירות חמורות יותר מהמקרה בפנינו ובתי המשפט פסקו להימנע מהרשעה:

- ע"פ (מחוזי ת"א-יפו) 071481/04 **איצקוביץ ליאור נגד מדינת ישראל** - באותו מקרה הוגש נגד הנאשם כתב אישום בגין תקיפה הגורמת חבלה ממשית. הנאשם הוזעק לאירוע על ידי אישה אשר עבדה בקניון לבין המתלונן. כאשר הגיע הנאשם התפתח ויכוח בינו לבין המתלונן, האחרון קילל את הנאשם ובתגובה היכה הנאשם עם מכשיר הקשר שהיה בידו בפיו של המתלונן. כתוצאה מכך, דימם המתלונן ונגרם לו סימן חבלה בשפתיו. בית משפט השלום, לאחר שדן בסוגיית אי ההרשעה, החליט להרשיע את הנאשם. הנאשם ערער לבית המשפט המחוזי, אשר פסק כי יש לבטל את ההרשעה, הואיל ומאז ההרשעה ועד לדיון בערעור עברו כשנתיים, בהן המערער חי עם הרשעה פלילית והתקשה למצוא עבודה עקב כך; הנאשם ביקש לעבוד כחוקר פרטי, מקצוע העולה בקנה אחד עם עבודתו המשטרית ועם הכשרתו האקדמאית, כבעל תואר בקרימינולוגיה. בכל המקומות אליהם פנה, בין היתר, השגרירות האמריקאית ומשרדים של

חוקרים פרטיים, נדחה בשל ההרשעה. להרשעה היה איפוא ביטוי ממשי וקונקרטי עבור המערער לאורך התקופה הנ"ל. לפיכך, מצא בית המשפט המחוזי כי מדובר במקרה המתאים להימנעות מהרשעה פלילית.

- ת"פ (באר שבע) 2214/07 **מדינת ישראל - מחלקה לחקירות שוטרים נ' בנימין דוב** - באותו מקרה היה מדובר בשוטר שהכה קטין שבאותה תקופה היה שכנו ושגרם לרעש. בסופו של יום בית המשפט בחר שלא להרשיעו הואיל ומדובר באירוע חריג במהלך חייו של הנאשם, על רקע הצפתו של הנאשם בתחושות חוסר אונים ומצוקה ולא משום רוע לב או מניעים אלימים כלשהם. הנאשם עשה מעשים אקטיביים בעקבות האירוע; עבר עם משפחתו למקום מגורים אחר ונגרמו לו הפסדים כספיים משמעותיים בעקבות כך, כמו כן, שירות המבחן אף הוא המליץ על הימנעות מהרשעה. אשר לסוגיית פיתוריו של הנאשם, קבע בית המשפט כי הגם שאין קשר ישיר בהכרח בין ההרשעה לפיתורים, החלטת בית המשפט עודנה מקרינה על החלטת הרשות לעניין פיתורים. זאת ועוד, הנאשם הביע רצון לפצות את המתלונן ולכפר על מעשיו.

- ת"פ (חיפה) 1862-02-11 **המחלקה לחקירות שוטרים נ' מרדכי הראל** - נגד הנאשם שהינו שוטר הוגש כתב אישום בגין עבירת תקיפה. על פי הנטען בכתב האישום, הנאשם, במסגרת עבודתו כסייר, הורה למתלונן ולחברו לעצור את רכבם, החל לבצע חיפוש על גופו של חברו של המתלונן, ולאחר מכן הורה למתלונן לצאת מהרכב, וכשיצא החל להכותו באמצעות סטירות לפניו ובבעיטות. בית המשפט (כב' השופט י. ליפשיץ) קבע כי מדובר באותם מקרי גבול הן של המעשה הלא חמור באופן יחסי אל מול נתוני העושה - שוטר ותיק שהרשעתו עלולה להביא לפיתוריו ובסופו של דבר נמנע מהרשעתו של הנאשם.

מכאן נעבור לבחינת התנאים הקבועים בפסיקה לעניין אי הרשעה ונבחן את יישומותם על המקרה שבפנינו.

אשר לסוג העבירה בה הורשע הנאשם, מדובר בנאשם אשר שימש כשוטר במשטרת ישראל וביצע עבירה של שימוש לרעה בכוח המשרה, בכך שבעודו בניידת משטרתית, צפר למכונית שהייתה לפניו, כרז למתלונן שהיה קטין ולאִימו לעצור את הרכב בצד, הצמיד את מצחו למצחו של הקטין והזיזו הצידה וכן אמר לקטין, לעלות לרכב ולברוח. כאשר אימו של הקטין ניסתה לברר עמו מה הסיבה להתנהגותו, התעלם ממנה הנאשם, ועזב את המקום. אין להמעיט מחומרת המעשה, זוהי אינה התנהגות של מי שלובש מדי משטרה ומשמש כשוטר במדינת ישראל, התנהגותו אינה תואמת את ערכיה של המדינה וערכיה של משטרת ישראל ואף לא את השבועה שנטל על עצמו שעה שנשבע אמונים לשרת ולהגן על תושבי המדינה.

עם זאת, בראיה כוללת של כלל מקרי האלימות הבאים בפני בית המשפט, אין המדובר במעשה מהחמורים הנדונים בפסיקה, כמובהר בתמצית הדוגמאות מהפסיקה שהבאנו לעיל.

עוד יש לציין, כי מדובר בנאשם, נעדר עבר פלילי, המשרת מזה 14 שנים במשטרת ישראל אשר פעל עד לאירוע ללא דופי; על פי תעודות והערכות שהוגשו לבית המשפט, הנאשם הינו שוטר המבצע את עבודתו נאמנה על הצד הטוב ביותר. כך למשל כתב קצין אג"מ משגב, רפ"ק מוטי שמעוני, ביום 15.1.18:

"אני מכיר את השוטר מזה 8 שנים, מדובר בשוטר אמין ואיכותי אשר חותר למגע, אמיץ, יודע להוביל את שוטריו לביצוע משימות מתוקף אישיותו, אהוב ומוערך ע"י חבריו ומפקדיו. שוטר בעל יכולות פיקוד וניהול

גבוהות, אחראי ובעל קשרים בין אישיים טובים מאוד, יודע לקבל אחריות, מגלה יוזמה ותורם רבות להצלחת היחידה".

דברים דומים העידו עליו מפקדיו, בתעודות ההערכה וההוקרה שהוגשו לעיון בית המשפט, אותן קיבל בעקבות מבצעים שונים בהם השתתף כשוטר.

לפיכך, נראה כי האירוע נשוא תיק זה, על אף ההוקעה שיש להפגין כלפיו, אינו מאפיין את התנהלותו השגרתית של הנאשם ונראה כי הוא אכן משקף מעידה חד פעמית.

עוד יש להתחשב בכך, שמדובר בנאשם שהינו נשוי ואב לשני ילדים הסמוכים על שולחנו. הנאשם נטל אחריות על מעשיו, העיד בפני בית המשפט כי הוא לומד מטעויותיו וכי למד לקח ומבין כיום את שיקול הדעת המוטעה שהפעיל באירוע.

שיקול משמעותי נוסף הוא משך הזמן שחלף מאז ביצוע העבירה ובעניינו מדובר באירוע שהתרחש לפני כ-4 שנים.

בנוסף, בית המשפט החל בשמיעת ראיות כאשר כתב האישום החזיק עבירות חמורות מאוד כלפי הנאשם. במהלך שמיעתן, עלה קושי ראיתי משמעותי ובעקבותיו תוקן כתב האישום וצומצם על בסיס התשתית הראייתית הקיימת, בעבירה שניתן היה להעמיד את הנאשם לגביה לדין משמעותי בלבד, כאשר הענישה במקרה כזה היתה מסתכמת, קרוב לוודאי, בנזיפה חמורה והורדה בדרגה לתקופה קצובה (ראו רשימה שהגישה ההגנה לעניין זה בדין המשמעותי במשטרה).

מנגד, לו יורשע הנאשם, יהווה הדבר עבורו חותם של קלון פלילי, אשר עלול לגרום להשלכות חמורות על הנאשם, באופן שאינו מידתי. הוא עלול לאבד את מקום עבודתו, פרנסתו, ובעיקר הדבר יוצר תחושה קשה של היעדר אחידות בענישה, לאור העובדה, כי לו מלכתחילה היו ההאשמות כלפי הנאשם מסתכמות בכתב האישום המצומצם העומד כיום בפני ביהמ"ש, לא הייתה עולה כלל שאלת הרשעת הנאשם ואות הקלון שלצידה, על משמעויותיו.

לפיכך, ולאחר ששקלתי את נסיבות המקרה ואת טיעוני הצדדים, הגעתי למסקנה כי ניתן להימנע מהרשעת הנאשם במקרה דנן.

הנני קובע כי הנאשם ביצע את העבירה של שימוש לרעה בכוח המשרה אך הוא לא מורשע בגינה.

אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

אני מחייב את הנאשם לחתום על התחייבות בסך של 3,000 ₪ להימנע במשך 3 שנים מהיום מהעבירה נשוא החלטה זו.

לא יחתום, יאסר למשך 30 יום או עד שיחתום - המוקדם מביניהם.

ביהמ"ש מחזיר לידי הנאשם תעודות ומסמכים אישיים מתוך החומר שהוגש לו במהלך טיעוני ההגנה לעונש.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

ניתן היום, כ"א אדר תשע"ח, 08 מרץ 2018, במעמד הצדדים.